

ОСНОВИ законодавства про державний контроль у сфері харчової безпеки

Конспект для тренерів

Січень 2020

Практичний посібник "Підготовка бізнесу до перевірок у сфері безпеки і якості продуктів харчування"
створено в рамках проекту Посольства Королівства Нідерланди MATRA

Зміст

	Стр.
Вступ	3
Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності"	3
Розділ I. Загальні положення	3
Розділ II. Система державного контролю. повноваження органів виконавчої влади у сфері державного контролю, права та обов'язки операторів ринку	4
Розділ III. Принципи та вимоги до здійснення державного контролю	11
Розділ IV. Відбір зразків та лабораторні дослідження (випробування)	15
Розділ V. Планування державного контролю	21
Розділ VI. Державний контроль харчових продуктів тваринного походження та живих тварин	23
Розділ VII. Здійснення державного контролю на кордоні та в країнах-експортерах	35
Розділ VIII. Фінансування державного контролю	41
Розділ IX. Відповідальність за порушення цього закону, законодавства про харчові продукти та корми	42
Розділ X. Прикінцеві та перехідні положення	42

Вступ

Чинна законодавчо-нормативна база надає вичерпну інформацію про основи, правила та принципи здійснення державного контролю. При підготовці аграрного та харчового бізнесу до перевірок варто керуватися саме оригінальними текстами чинної нормативно-правової бази. В даному конспекті надаються посилання на статті законів, які супроводжуються короткою анотацією їх змісту, коментарем щодо ключових положень та рекомендацій для суб'єктів господарювання. Також в конспекті надаються посилання на нормативні акти, які згадуються в тексті закону. Інформація наведена станом на кінець 2020 року.

Анотації статей закону є виключно інформацією до відома, а не тлумаченням закону.

- **Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"**

Посилання на закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19>

Зміст закону: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19/stru#Stru>

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Визначення термінів

Закон визначає 39 термінів, серед яких, зокрема міститься визначення законодавства про здоров'я та благополуччя тварин, законодавства про корми, законодавства про харчові продукти, оператора ринку, побічних продуктів тваринного походження, позначки придатності, випробувань, акредитованої, уповноваженої лабораторії, референс-лабораторії, арбітражного лабораторного дослідження, інспектування, аудиту, державного контролю, валідації, еквівалентності, оцінки ризику, уповноваженої особи, державного інспектора і державного ветеринарного інспектора, офіційного ветеринарного лікаря, загального документу на ввезення та загального ветеринарного документу на ввезення, міжнародного сертифікату.

Стаття 2. Законодавство про державний контроль

Зазначається, що ключовими законами щодо державного контролю у сфері безпеки харчової продукції є закони "Про основні принципи та вимоги до

безпеки та якості харчових продуктів", "Про ветеринарну медицину", "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Також наголошується, що якщо міжнародним договором встановлено інші правила, ніж передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Законом передбачається здійснення контролю за дотриманням норм законодавства:

- операторами ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів, інших об'єктів санітарних заходів та/або кормів, у тому числі ввезення/пересилання на митну територію України харчових продуктів та/або кормів;
- у суспільних відносинах, пов'язаних із здійсненням державного контролю побічних продуктів тваринного походження, що ввозяться/пересилаються на митну територію України;
- у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Дія закону не поширюється на випадки:

- захисту життя та здоров'я рослин;
- харчових продуктів, кормів, побічних продуктів тваринного походження, призначених/вироблених для власного споживання/користування;
- ввезення на митну територію України тварин, крім тих, що призначені для споживання людиною живими.

Розділ II. Система державного контролю. повноваження органів виконавчої влади у сфері державного контролю, права та обов'язки операторів ринку

Стаття 4. Органи виконавчої влади у сфері здійснення державного контролю

Профільними органами виконавчої влади є:

- Кабінет Міністрів України
- Міністерство розвитку економіки та сільського господарства України
- Міністерство охорони здоров'я України
- Держспоживслужба України.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері державного контролю

Кабмін забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного контролю, спрямовує і координує органи державної влади щодо державного контролю, затверджує нормативні документи.

Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 896 від 31 жовтня 2018 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-2018-%D0%BF#n9>

Перелік призначених прикордонних інспекційних постів та призначених пунктів пропуску через державний кордон, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 68 від 5 лютого 2020 року (вступає у дію 05.07.2020)

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68-2020-%D0%BF#n10>

Порядок та критерії уповноваження акредитованих лабораторій, у тому числі референс-лабораторій, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 10 від 10 січня 2019 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2019-%D0%BF#n11>

Порядок перевірки дотримання уповноваженими акредитованими лабораторіями, у тому числі референс-лабораторіями, критеріїв уповноваження та позбавлення такого уповноваження, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 10 від 10 січня 2019 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2019-%D0%BF#n116>

Порядок проведення аудиту Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та її територіальних органів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 118 від 20 лютого 2019 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2019-%D0%BF#n116>

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини

В залежності від теми нормативного акту його своїми наказами затверджують Міністерство розвитку економіки торгівлі та сільського господарства України, міністерство охорони здоров'я України.

Стаття 7. Система та повноваження компетентного органу у сфері державного контролю

Держспоживслужба України, зокрема:

- організовує і здійснює державний контроль, у тому числі на державному кордоні України
- розробляє і виконує довгостроковий план державного контролю, щорічні плани державного контролю та щорічні плани державного моніторингу,

- розробляє та виконує план дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та/або кормами
- забезпечує проведення передзабійного та післязабійного огляду тварин
- здійснює державний контроль за впровадженням НАССР
- надає та позбавляє повноваження щодо здійснення окремих заходів державного контролю, контролює веде облік уповноважених осіб на офіційному веб-сайті
- затверджує періодичність документальних перевірок, перевірок відповідності, фізичних перевірок, лабораторних досліджень вантажів, які ввозяться
- залучає у разі необхідності правоохоронні органи
- вживає заходів для усунення порушень законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, для притягнення винних осіб до відповідальності

Керівник Держспоживслужби є Головним державним інспектором України та Головним державним ветеринарним інспектором України. Якщо він не відповідає встановленим вимогам, повноваження Головного державного інспектора України, Головного державного ветеринарного інспектора України покладаються на заступників Держспоживслужби або керівників її структурних підрозділів.

Керівник Держспоживслужби покладає виконання повноважень головного державного інспектора та головного державного ветеринарного інспектора на керівника територіального органу або його заступників.

Стаття 8. Основні засади діяльності компетентного органу у сфері державного контролю

Держспоживслужба, зокрема, має забезпечити:

- відсутність будь-якого конфлікту інтересів у осіб, які здійснюють контроль
- наявність уповноважених лабораторій, обладнання, достатню кількість кваліфікованого персоналу для ефективного виконання заходів державного контролю
- план дій за надзвичайних обставин
- прозорість, неупередженість та узгодженість дій під час контролю

Зовнішній аудит компетентного органу та його територіальних органів проводиться щороку за участю представників громадськості – фізичних осіб, які мають досвід, знання та навички і делегуються громадськими об'єднаннями сфери захисту прав споживачів харчових продуктів або операторів ринку.

Внутрішній аудит діяльності компетентного органу та його територіальних органів проводиться не рідше одного разу на рік. Результати аудитів оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держспоживслужби.

Держспоживслужба здійснює заходи контролю згідно вимогам, зокрема щодо:

- своєї структури та порядку його взаємодії з уповноваженими особами

- довгострокових та короткострокових завдань та планів державного контролю
- завдань та повноважень посадових осіб, територіальних органів, уповноважених осіб
- порядку відбору зразків, методів лабораторних досліджень, інтерпретації результатів цих досліджень та прийняття подальших рішень;
- дій оператора ринку на виконання приписів, розпоряджень та рішень, виданих за результатами контролю

Держспоживслужба запроваджує і за необхідності коригує постійні процедури для перевірки результативності контролю, який здійснюється посадовцями Держспоживслужби та/або уповноваженими особами.

Стаття 9. Надання повноважень на здійснення окремих заходів державного контролю

Рішення Держспоживслужби про надання статусу уповноваженої особи має містити детальний опис заходу контролю та умов, за яких він має здійснюватися.

Уповноваженими особами є:

- офіційні ветеринарні лікарі – мають повноваження державного ветеринарного інспектора у межах контролю харчових продуктів тваринного походження та живих тварин
- уповноважені ветеринари - мають право здійснювати контроль живих тварин;
- працівники бійні - мають право виконувати обов'язки помічника державного ветеринарного інспектора у межах контролю свіжого м'яса птиці та зайцеподібних в частині технічної допомоги, необхідної для виконання завдань державного ветеринарного інспектора
- уповноважені лабораторії, у тому числі референс-лабораторії - мають право проводити лабораторні дослідження, здійснювати відбір зразків та виконувати інші функції

Офіційні ветеринарні лікарі та уповноважені ветеринари отримують відповідний статус та здійснюють свою діяльність у порядку, затвердженому Мінагрополітики

Порядок надання статусу офіційного ветеринарного лікаря, уповноваженого ветеринара, працівника бійні, уповноваженого на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора, та здійснення їх діяльності, затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 141 від 16 березня 2018 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0368-18>

Уповноважені особи не можуть:

- оформляти протоколи про порушення законодавства про харчові продукти та корми

- видавати приписи щодо усунення порушень законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, перевіряти стан їх виконання операторами ринку
- встановлювати обмеження/заборону ввезення/вивезення на територію України вантажів
- приймати рішення про відкликання, вилучення, знищення харчових продуктів та/або кормів, контролювати виконання таких рішень
- вирішувати питання використання харчових продуктів та/або кормів для цілей інших, ніж для яких вони призначалися
- приймати рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів
- видавати, тимчасово припиняти, анулювати, поновлювати та переоформляти експлуатаційний дозвіл на потужність та вживати інших заходів щодо потужностей, які не відповідають законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин
- вживати заходів поводження з вантажами, ввезеними (пересланими) на митну територію України, які не відповідають законодавству

Держспоживслужба проводить перевірки уповноважених осіб не рідше одного разу на рік.

Компетентний орган веде облік уповноважених осіб та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті рішення про надання та позбавлення статусу уповноваженої особи.

Шкода, завдана фізичній або юридичній особі рішеннями, діями чи бездіяльністю уповноваженої особи або її працівника відшкодовується уповноваженою особою.

Стаття 10. Обов'язки державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів

Державні інспектори та державні ветеринарні інспектори, зокрема, зобов'язані:

- дотримуватися ділової етики у взаємовідносинах з операторами ринку,
- утримуватися від необґрунтованих висновків щодо відповідності діяльності операторів ринку вимогам законодавства
- утримуватися від неправомірного та необґрунтованого притягнення операторів ринку до відповідальності та застосування до них примусових заходів
- не розголошувати інформацію з обмеженим доступом, одержану під час здійснення заходів контролю
- пред'являти документи, що посвідчують особу державного інспектора або державного ветеринарного інспектора та підтверджують його повноваження
- оформляти і надавати документи, пов'язані із здійсненням заходів державного контролю

***!** Суб'єктам господарювання варто бути знайомими з обов'язками державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів, визначеними цією статтею.

* Положення статі детально наведені у додатку "Права і обов'язки контролерів у сфері обігу продуктів харчування", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

Стаття 11. Права державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів

Державні інспектори та державні ветеринарні інспектори, зокрема, мають право:

- безперешкодного доступу без попередження до потужностей під час їх роботи
- здійснювати відбір зразків з метою перевірки відповідності законодавству
- проводити аудит НАССР
- перевіряти документи щодо дотримання операторами ринку законодавства
- видавати приписи щодо усунення порушень законодавства
- здійснювати позапланові інспектування потужностей з метою перевірки виконання операторами ринку приписів, розпоряджень та рішень, прийнятих за результатами контролю

Тільки державний ветеринарний інспектор має право керувати прикордонним інспекційним постом.

Тільки державний ветеринарний інспектор має право контролю харчових продуктів тваринного походження та кормів тваринного походження, побічних продуктів тваринного походження та живих тварин

Державний ветеринарний інспектор може контролювати оператора ринку тільки якщо він є незалежним від оператора ринку, який експлуатує відповідну потужність

При контролі вантажів на кордоні, державні інспектори заповнюють свою частину документа на ввезення, державні ветеринарні інспектори - свою.

Головні державні інспектори та головні державні ветеринарні інспектори, зокрема, мають наступні права:

- приймати рішення про виправлення маркування харчових продуктів, інших об'єктів санітарних заходів та кормів
- приймати рішення про знищення, відкликання, вилучення з обігу харчових продуктів, кормів
- приймати рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів
- видавати, переоформляти, тимчасово припиняти, анулювати та поновлювати дію експлуатаційних дозволів
- залучати до здійснення заходів державного контролю представників правоохоронних органів

*! Суб'єктам господарювання варто бути знайомими з правами державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів, визначеними цією статтею.

* Положення статі детально наведені у додатку "Права і обов'язки контролерів у сфері обігу продуктів харчування", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

Стаття 12. Вимоги до посадових осіб компетентного органу та його територіальних органів

Посадові особи Держспоживслужби мають підвищувати кваліфікацію та стежити за нововведеннями щодо:

- заходів державного контролю, інспектування, аудиту, відбору зразків та порядку їх здійснення
- законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин;
- стадій виробництва та обігу харчових продуктів, кормів та тварин, можливих ризиків для здоров'я людини, тварин, рослин та довкілля
- невідповідності та обґрунтована підозри щодо невідповідності
- небезпечних факторів при виробництві кормів і харчових продуктів
- аудит процедур НАССР
- систем управління, що використовуються операторами ринку, які здійснюють виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, та оцінки відповідності таких систем законодавству про харчові продукти та корми
- правил видачі (заповнення) міжнародних сертифікатів
- заходів за надзвичайних обставин
- правових наслідків заходів державного контролю та порядку притягнення операторів ринку до відповідальності
- перевірки записів, документів, включаючи ті, що стосуються участі у програмах професійного тестування лабораторій та їх акредитації, проведення оцінки ризику
- здоров'я та благополуччя тварин.

*! Суб'єктам господарювання варто так само підвищувати кваліфікацію у зазначених вище напрямках для уникнення проблем в своїй діяльності та при проходженні державних перевірок.

* Детальніша інформація про обмеження в діяльності посадових осіб Держспоживслужби наведена у додатку "Права і обов'язки контролерів у сфері обігу продуктів харчування", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

Стаття 13. Вимоги до державного ветеринарного інспектора

Стаття 14. Вимоги до помічника державного ветеринарного інспектора та його повноваження

* Детальніша інформація про вимоги до державних інспекторів наведена у додатку "Права і обов'язки контролерів у сфері обігу продуктів харчування", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

*! Суб'єктам господарювання варто так само виконувати вимоги, які висуваються до державного ветеринарного інспектора та його помічника для уникнення проблем в своїй діяльності та при проходженні державних перевірок.

Стаття 15. Права операторів ринку

Стаття 16. Обов'язки операторів ринку

* Інформація про права і обов'язки операторів ринку наведена у додатку "Права і обов'язки бізнесу при державних перевірках у сфері обігу продуктів харчування", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

Розділ III. Принципи та вимоги до здійснення державного контролю

Стаття 17. Принципи здійснення державного контролю

Принципи державного контролю:

- пріоритетність безпеки у питаннях життя і здоров'я людини перед будь-якими іншими інтересами та цілями у сфері господарської діяльності
- рівність прав і законних інтересів усіх операторів ринку
- гарантування прав та законних інтересів кожного оператора ринку
- об'єктивність та неупередженість
- законність
- відкритість, прозорість, плановість, системність
- неприпустимість дублювання заходів контролю
- презумпція правомірності діяльності оператора ринку, у разі якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акту або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів, або норми одного нормативно-правового акту допускають неоднозначне трактування прав та обов'язків оператора ринку та/або повноважень компетентного органу, інших осіб, що здійснюють державний контроль
- орієнтованість на запобігання порушенням законодавства
- недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення операторів ринку до відповідальності або застосування примусових заходів
- оцінка ризиків та доцільності
- дотримання умов міжнародних договорів України.

Стаття 18. Вимоги до заходів державного контролю

Державний контроль має:

- бути ризик-орієнтованим та здійснюватися з періодичністю, що є достатньою для досягнення цілей закону
- здійснюватися без попередження оператора ринку, крім аудиту та інших випадків, коли таке попередження є необхідною умовою забезпечення ефективності державного контролю.
- * Аудит постійно процедур НАССР, проводиться за умови повідомлення оператора ринку не пізніше ніж за 3 робочі дні до здійснення такого заходу
 - здійснюватися на будь-якій стадії виробництва та обігу харчових продуктів та кормів
 - здійснюватися з періодичністю, визначеною на підставі ризик-орієнтованого підходу, яка враховує:
 - визначені ризики, пов'язані з тваринами, харчовими продуктами, кормами, операторами ринку, використанням харчових продуктів або кормів, процесів, матеріалів, речовин, здійсненням діяльності або операцій, які можуть справити негативний вплив на безпечність харчових продуктів та/або кормів, здоров'я та благополуччя тварин
 - результати здійснення попередніх заходів державного контролю
 - ефективність процедур, які застосовуються оператором ринку з метою дотримання законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин
 - інформацію, яка може свідчити про невідповідність
 - забезпечити еквівалентність контролю харчових продуктів та кормів, які ввозяться на територію України і харчових продуктів та кормів, виробництво та/або обіг яких здійснюється на території України
 - здійснюватися із застосуванням актів державного контролю.
- * Акт державного контролю має містити вичерпний перелік питань для перевірки дотримання оператором ринку законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин.
- * Кожне питання акту повинно містити посилання на вимогу нормативно-правового акту, яка підлягає дотриманню оператором ринку.
- * Якщо за результатами інспектування або аудиту виявлено невідповідність, в акті державного контролю наводиться детальний опис відповідних порушень законодавства.
- * Акт державного контролю складається у 2 примірниках, один з яких вручається оператору ринку протягом 3 робочих днів з дня його складення.

Під час контролю забороняється перевіряти питання, які:

- відсутні в акті державного контролю
- не містять посилань на вимогу законодавства України, у тому числі на відповідну статтю, її частину, пункт, підпункт, абзац тощо

Здійснювати інспектування та аудиту без застосування акту державного контролю, а відбору зразків - без застосування акту відбору зразків забороняється.

* Державні інспектори, державні ветеринарні інспектори, інші особи, що здійснюють заходи державного контролю, а також оператори ринку мають право фіксувати процес здійснення державного контролю засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню відповідних заходів.

Стаття 19. Заходи державного контролю

Заходи державного контролю здійснюються у формі:

- аудиту,
- інспектування,
- передзабійного та післязабійного огляду,
- відбору зразків,
- лабораторного дослідження (випробування),
- документальної перевірки,
- перевірки відповідності,
- фізичної перевірки.

Державний моніторинг проводиться у межах заходів державного контролю з метою:

- визначення пріоритетних напрямів державної політики
- розроблення заходів з недопущення обігу небезпечних харчових продуктів та кормів
- визначення загального рівня забруднення харчових продуктів та кормів залишками пестицидів та ветеринарних препаратів та іншими забруднюючими речовинами.

Державний моніторинг передбачає, зокрема, збирання, системний аналіз та оцінку:

- інформації щодо безпечності харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин,
- інформації щодо виявлення в харчових продуктах і кормах залишків ветеринарних препаратів, пестицидів та забруднюючих речовин та формування відповідних баз даних
- звернень фізичних та юридичних осіб щодо порушень законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин

Аудит НАССР та процедур, розроблених оператором ринку з метою дотримання гігієнічних вимог, повинен передбачати перевірку безперервності та ефективності їх застосування, у тому числі:

- документації
- ведення записів
- процесів, що впливають на безпечність харчових продуктів та/або кормів
- системи внутрішнього контролю оператора ринку

- коригувальних дій, вжитих оператором ринку внаслідок аналізу виявлених невідповідностей
- кваліфікації персоналу.

* Результати аудиту обов'язково враховуються під час визначення ступеня ризику діяльності оператора ринку або потужності, і, відповідно, періодичності здійснення планових заходів державного контролю.

* Одна й та сама особа не має права двічі поспіль здійснювати аудит на одній і тій самій потужності.

Інспектування передбачає перевірку дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин та відповідності їх діяльності вимогам щодо:

- гігієни
- плану коригувальних дій, розробленого та впровадженого оператором ринку за результатами попередніх перевірок
- інцидентів, пов'язаних з безпечністю харчових продуктів та/або кормів.

Інспектування, зокрема, включає перевірку:

- потужностей,
- прилеглої території,
- приміщень,
- обладнання та інвентарю,
- транспортних засобів,
- харчових продуктів та кормів
- сировини
- інгредієнтів
- допоміжних матеріалів для переробки
- напівфабрикатів
- предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами
- засобів та процесів прибирання і догляду
- пестицидів
- маркування
- зовнішнього вигляду
- реклами

* Особа, яка здійснює інспектування або аудит, має право проводити прості дослідження – органолептичні дослідження (на запах, колір, консистенцію, смак), прості фізичні та хімічні дослідження (розрізання, розморожування, нагрівання тощо), дослідження (випробування) за допомогою методів експрес-діагностики, що не потребують направлення відібраних зразків до лабораторії та проводяться за місцем проведення контролю – у разі появи у неї обґрунтованої підозри щодо невідповідності або якщо такі дослідження передбачені щорічним планом державного контролю.

***! Стаття 19 є ключовою для розуміння змісту заходів державного контролю.**

Стаття 20. Прозорість і конфіденційність

Прозорість забезпечується шляхом:

- оприлюднення на веб-сайті Держспоживслужби узагальненої інформації щодо змісту та результатів заходів державного контролю
- негайного оприлюднення, у тому числі на офіційному веб-сайті, інформації про вид, назву, передбачувану територію обігу харчових продуктів та/або кормів, які становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини, інших відомостей, що дозволяють ідентифікувати такі харчові продукти та/або корми, встановити походження, ступінь і характер відповідної загрози

* Така інформація оприлюднюється у разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо небезпечності харчових продуктів та/або кормів

* Держспоживслужба також оприлюднює інформацію про вжиті та заплановані заходи щодо запобігання, зменшення та усунення ризику.

Компетентний орган, його територіальні органи, а також особи, які здійснюють заходи державного контролю, зобов'язані забезпечувати нерозголошення інформації з обмеженим доступом, отриманої ними у зв'язку із здійсненням державного контролю.

Розділ IV. Відбір зразків та лабораторні дослідження (випробування)

Стаття 21. Методи (методики) відбору зразків та їх простих і лабораторних досліджень (випробувань), а також види лабораторних досліджень (випробувань)

Для цілей державного контролю використовуються методи (методики) відбору зразків та їх простих та/або лабораторних досліджень (випробувань) встановлені:

- а) нормативно-правовими актами
- б) у разі їх відсутності – національними стандартами України
- в) за їх відсутності – міжнародними організаціями, членом яких є Україна, або Європейським Союзом
- г) у разі їх відсутності – валідованими уповноваженою лабораторією.

***! Ці положення статті 21 є ключовими для формування процедур діяльності уповноважених лабораторій.**

Методи/методики лабораторних досліджень/випробувань повинні визначатися за такими критеріями:

- правильність
- можливість застосування (матриця та інтервал концентрації)
- межа виявлення
- межа виміру
- точність
- повторюваність

- відтворюваність
- відновлення
- вибірковість
- чутливість
- лінійність
- похибка вимірювання;

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України затверджує:

- критерії ефективності та параметри лабораторних досліджень (випробувань) похибки відповідних вимірювань
- процедури валідації методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань)
- правила інтерпретації результатів лабораторних досліджень (випробувань)

***! Станом на початок 2020 року зазначена нормативна база лишається ще не сформованою**

Методи відбору зразків регулюються такими документами:

Порядок відбору зразків та їх перевезення (пересилання) до уповноважених лабораторій для цілей державного контролю та Форма акту відбору зразків, затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 490 від 11 жовтня 2018 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1464-18>

Методи відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів певних забруднюючих речовин у харчових продуктах для цілей державного контролю, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 288 від 25 червня 2018 року

Посилання на Методи: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1039-18>

Методи відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 264 від 22 травня 2019 року

Посилання на Методи: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0608-19>

Методи відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів залишків пестицидів у продуктах рослинного та тваринного походження для цілей державного контролю, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 289 від 25 червня 2018 року

Посилання на Методи: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0857-18>

Методи для визначення максимально допустимих рівнів нітратів у деяких харчових продуктах для цілей державного контролю, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 34 від 5 лютого 2019 року

Посилання на Методи: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0207-19>

Плановий відбір зразків здійснюється на виконання щорічного плану державного контролю та/або державного моніторингу.

Позаплановий відбір зразків здійснюється у разі, коли під час контролю виникла підозра щодо невідповідності або існують інші підстави для відбору зразків, встановлені законодавством.

Відбір зразків – це відбір 2 юридично та аналітично ідентичних зразків:

- перший направляється перевіряючими до уповноваженої лабораторії для проведення основного лабораторного дослідження (випробування)
- другий отримує оператор ринку і зберігає на випадок проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування)

* На вимогу та за рахунок оператора ринку може здійснюватися відбір додаткових зразків для проведення альтернативних лабораторних досліджень (випробувань), які передаються такому оператору ринку

* Відбір двох зразків здійснюється у разі, коли досліджуваного матеріалу достатньо та що харчові продукти не є швидкопсувними.

* **Контролери зобов'язані** забезпечити відбір зразків, їх маркування, опломбування та поводження з ними у спосіб, що гарантує їх юридичну та аналітичну ідентичність, а також можливість проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

* **Оператор ринку зобов'язаний** забезпечити зберігання зразка, наданого йому на випадок арбітражного лабораторного дослідження (випробування), та поводження з ним у спосіб, що гарантує його юридичну та аналітичну ідентичність, а також можливість проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

* У разі втрати/знищення зразка, отриманого оператором ринку або відмови оператора ринку від направлення його до визначеної акредитованої лабораторії для проведення арбітражного дослідження результати основного лабораторного дослідження вважаються остаточними.

Граничні норми відбору зразків встановлюються:

- нормативно-правовими актами
- національними стандартами України

Норми відбору зразків харчових продуктів для проведення державної ветеринарно-санітарної експертизи в державній лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на агропродовольчому ринку, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 490 від 11 жовтня 2018 року

Посилання на Норми: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1464-18#n57>

Держава відшкодовує лише вартість зразка, який відбирається для здійснення державного моніторингу відповідно до порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

***!** Станом на початок 2020 року існує лише проект Порядку визначення та відшкодування вартості одного зразка, який відбирається для здійснення державного моніторингу

Акт відбору зразків складається у 2 примірниках, один з яких видається оператору ринку.

В акті відбору зразків зазначається:

- перелік показників, за якими має бути проведено відповідне лабораторне дослідження (випробування)
- метод (методика) відбору зразків (за наявності)

Акт відбору зразків, затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 490 від 11 жовтня 2018 року

Посилання на Акт: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1464-18#n67>

Оператора ринку повідомляють про результати основного лабораторного дослідження (випробування) не пізніше 2 робочих днів з дня їх отримання контролерами.

Якщо оператор ринку не погоджується з результатами основного лабораторного дослідження (випробування), він має право подати до компетентного органу заяву про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

***** У заяві оператора ринку зазначається:

- або уповноважена референс-лабораторія розташована в Україні
- або референс-лабораторію, розташовану у державі Європейського Союзу
- підтверджувальні (референс) методи (методики)

***** Арбітражне лабораторне дослідження (випробування) не може проводитися в лабораторії, яка проводила основне дослідження (випробування).

***** Заява оператору ринку про проведення арбітражного випробування має бути поданою протягом 5 робочих днів з дня отримання оператором повідомлення про результати основного лабораторного дослідження (випробування).

Протягом 2 робочих днів після отримання заяви про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) приймається одне з таких рішень:

- про погодження обраної оператором ринку акредитованої лабораторії
- про проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) в акредитованій лабораторії, яка розташована в іншій країні та має статус референс-лабораторії згідно із законодавством такої країни

- * Держспоживслужба повідомляє оператора ринку про прийняте рішення та про лабораторію, яка буде проводити арбітражне дослідження не пізніше 3 робочих днів з дня прийняття рішення.
- * Оператор ринку зобов'язаний направити зразок до зазначеної в повідомленні акредитованої лабораторії протягом 2 робочих днів з дня отримання такого повідомлення.
- * Витрати на проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування), несе оператор ринку.
- * Якщо результати основного лабораторного дослідження (випробування) не підтверджені результатами арбітражного лабораторного дослідження (випробування) не підтверджені, Держспоживслужба відшкодовує оператору ринку вартість такого арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

Результати арбітражного лабораторного дослідження (випробування) є остаточними.

- * Держспоживслужба невідкладно призначає позапланову перевірку уповноваженої лабораторії, якщо результати проведеного нею основного лабораторного дослідження (випробування) не підтверджені за результатами арбітражного лабораторного дослідження (випробування).
- * До завершення такої перевірки уповноважена лабораторія не має права проводити лабораторні дослідження (випробування) для цілей державного контролю.

Стаття 22. Уповноважені лабораторії

Лабораторія, яка проводить дослідження, має бути:

- а) акредитованою на відповідність вимогам стандарту ISO/IEC 17025 (ДСТУ ISO/IEC 17025)
- * Лабораторія може мати будь-яку форму власності (державна, приватна, громадської організації тощо).
- * Лабораторію може акредитувати:
 - Національний орган України з акредитації (НААУ)
 - іноземний орган з акредитації, який є повним членом Міжнародної організації із співробітництва в галузі акредитації лабораторій (ILAC)
 - іншим іноземним органом з акредитації, діяльність якого відповідає вимогам стандарту ISO/IEC 17011 (ДСТУ ISO/IEC 17011)

б) уповноваженою Держспоживслужбою

Порядок та критерії уповноваження акредитованих лабораторій, у тому числі референс-лабораторій, та Порядок перевірки дотримання уповноваженими акредитованими лабораторіями, у тому числі референс-лабораторіями, критеріїв уповноваження та позбавлення такого уповноваження, затверджений Постановою Кабінету міністрів України № 10 від 10 січня 2019 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2019-%D0%BF>

***** Акредитована лабораторія може бути уповноважена на проведення лабораторних досліджень (випробувань) за одним або кількома напрямками лабораторних досліджень (випробувань).

***** Посадові особи уповноважених лабораторій можуть здійснювати відбір зразків, якщо це передбачено рішенням державного інспектора або державного ветеринарного інспектора.

Стаття 23. Референс-лабораторії

Референс-лабораторія – це акредитована лабораторія, уповноважена Держспоживслужбою як референс-лабораторія.

Вимоги до референс-лабораторії:

- бути акредитованою на проведення лабораторних досліджень (випробувань) з використанням підтверджуючих (референс) методів (методик)
- мати персонал з досвідом роботи у розробленні методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань) відповідних харчових продуктів та кормів, а також з досвідом навчання персоналу інших лабораторій
- мати обладнання, необхідне для проведення відповідних лабораторних досліджень (випробувань).

Функції референс-лабораторій:

- розроблення та валідація методів (методик) лабораторних досліджень (випробувань), у тому числі підтверджуючих (референс) методів (методик)
- управління програмами професійного тестування уповноважених лабораторій
- участь у розробленні проектів нормативних документів;
- координація діяльності уповноважених лабораторій;
- організація проведення порівняльних випробувань між уповноваженими лабораторіями та забезпечення за їх результатами відповідних заходів
- надання компетентному органу науково-технічної підтримки для виконання довгострокового плану державного контролю
- проведення арбітражних лабораторних досліджень (випробувань)
- співробітництво з референс-лабораторіями інших країн

* Арбітражні лабораторні дослідження (випробування) можуть проводитися також акредитованою лабораторією, яка розташована в іншій країні та має статус референс-лабораторії згідно із законодавством такої країни.

Розділ V. Планування державного контролю

Стаття 24. Довгостроковий план державного контролю

Довгостроковий план державного контролю містить загальну інформацію про структуру та організацію системи державного контролю, зокрема:

- стратегічні цілі та опис визначення пріоритетів державного контролю та розподілу ресурсів для виконання плану
- загальну організацію та управління державним контролем на всіх рівнях
- системи контролю, які застосовуються у різних галузях та до окремих типів потужностей
- координацію діяльності системи державного контролю
- здійснення заходів державного контролю уповноваженими особами
- навчання контролерів
- методичку визначення показників для лабораторних досліджень (випробувань) для планового та позапланового відбору зразків
- методичку визначення кількості планових відборів зразків різних видів харчових продуктів і кормів та їх лабораторних досліджень (випробувань)
- інші процедури державного контролю
- організацію та здійснення заходів у разі виникнення надзвичайних обставин
- способи забезпечення відповідності встановленим законом вимогам

Довгостроковий план державного контролю змінюється у випадках:

- зміни законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин
- появи нової хвороби або інших загроз для здоров'я людини та/або тварини
- змін у структурі, управлінні або функціях Держспоживслужби
- якщо за результатами виконання щорічного плану державного контролю, перевірки системи державного контролю України представниками інших держав, отримання нових наукових або інших даних, в тому числі рекомендацій міжнародних організацій, виявляється необхідність внесення відповідних змін

*! Перелік підстав для змін довгострокового плану державного контролю є вичерпним.

* Перегляд плану державного контролю здійснюються не пізніше 60 днів з моменту виникнення обставин для його зміни.

Стаття 25. Щорічний план державного контролю

Щорічний план державного контролю, зокрема:

- ґрунтуватися на ризик-орієнтованому підході
- визначає кількість відборів зразків різних видів харчових продуктів і кормів
- визначає кількість та лабораторних досліджень (випробувань) за визначеними показниками

Щорічний план державного контролю може включати щорічний план державного моніторингу.

* Щорічний план державного контролю на наступний рік затверджується Держспоживслужбою до 1 грудня поточного року.

Стаття 26. Щорічний звіт про виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю

Держспоживслужба:

- щороку звітує перед Кабінетом Міністрів України про стан виконання довгострокового та річного планів державного контролю
- оприлюднює звіт на своєму офіційному веб-сайті

* Щорічний звіт публікується не пізніше 1 березня наступного року.

Щорічний звіт містить:

- зміни до плану державного контролю протягом звітного року, їх причини та обґрунтування
- аналіз результатів державного контролю та внутрішнього аудиту компетентного органу
- характер та кількість встановлених випадків невідповідності
- вжиті заходи, у тому числі примусові, та їх результати
- заходи, вжиті при виявленні невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо невідповідності.

* Інформація про оператора ринку, притягнутого до відповідальності, оприлюднюється не раніше остаточного вирішення відповідного спору.

Стаття 27. План дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами

План дій за надзвичайних обставин стосується ситуацій, коли корми або харчові продукти, безпосередньо або через доквілля, становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини і такій загрозі неможливо запобігти або її не можна усунути чи зменшити до прийнятного рівня шляхом здійснення звичайних заходів.

План дій за надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами затверджується Кабінетом Міністрів України.

* Станом на січень 2020 року План дій за надзвичайних обставин лишається незатвердженим. Приклад проекту Плану дій на 2019 рік розміщений на сатті Державної регуляторної служби.

Посилання на проект: <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/14083-19.10.18.pdf>

У плані дій за надзвичайних обставин визначаються завдання та повноваження:

- органів виконавчої влади
- органів місцевого самоврядування
- порядок взаємодії та обміну інформацією між залученими органами

Розділ VI. Державний контроль харчових продуктів тваринного походження та живих тварин

Стаття 28. Загальні принципи здійснення державного контролю свіжого м'яса

*! Станом на січень 2020 року нормативна база щодо контролю за свіжим м'ясом повністю ще не сформована.

Контроль свіжого м'яса здійснює державний ветеринарний інспектор:

- на бійнях
- на потужностях з переробки диких тварин
- на потужностях з розбирання та обвалювання м'яса

Правила передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів, затверджені Наказом Мінагрополітики і Державного комітету ветеринарної медицини № 28 від 07 червня 2002 року

Посилання на Правила: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0524-02>

Державний ветеринарний інспектор або під його відповідальність інша особа наносить позначку придатності якщо свіже м'ясо визнається придатним для споживання людиною.

Профільні нормативні документи:

Інструкція із застосування позначки придатності та ветеринарних штампів і внесення змін до Інструкції по клеймуванню м'яса, затверджена Наказом Державного комітету ветеринарної медицини № 46 від 02 лютого 2010 року

Посилання на Інструкцію: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0278-10>

Вимоги до змісту, форми та порядку надання інформації про харчовий ланцюг, затверджені Наказом Мінагрополітики № 270 від 13 червня 2018 року, *вступ у дію 14 липня 2020 року*.

Посилання на Вимоги: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0964-18>

Стаття 29. Особливості здійснення державного контролю на бійнях та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса

Держспоживслужба забезпечує присутність державного ветеринарного інспектора:

- на бійні під час передзабійного та післязабійного огляду
- на потужностях з переробки диких тварин під час післязабійного огляду

Держспоживслужба визначає бійні та потужності з переробки диких тварин, на яких присутність державного ветеринарного інспектора не вимагається. Такі бійні повинні відповідати вимогам:

- під час передзабійного огляду:
 - підтверджено здатність бійні чи потужності забезпечити безпечність м'яса
 - державний ветеринарний інспектор або уповноважений ветеринар здійснив передзабійний огляд у господарстві походження, перевірів інформацію про харчовий ланцюг та повідомив результати перевірки помічнику державного ветеринарного інспектора, який присутній на бійні
 - помічник державного ветеринарного інспектора, присутній на бійні, пересвідчився в тому, що інформація про харчовий ланцюг не вказує на порушення вимог до безпечності харчових продуктів і що загальний стан тварин відповідає законодавству про здоров'я та благополуччя тварин
 - державний ветеринарний інспектор регулярно пересвідчується в належному виконанні помічником державного ветеринарного інспектора своїх обов'язків
- під час післязабійного огляду:
 - помічник державного ветеринарного інспектора оглядає та відокремлює м'ясо, в якому наявні патологічні зміни, від усього іншого м'яса тварини і таке м'ясо зберігається окремо від м'яса, одержаного з інших тварин
 - державний ветеринарний інспектор оглядає відокремлене м'ясо та все інше м'ясо такої тварини протягом 12 годин після забою.

***** Відокремлене помічником державного ветеринарного інспектора м'ясо птиці та зайцеподібних, в якому наявні патологічні зміни, підлягає вибіркового огляду державним ветеринарним інспектором

- помічник державного ветеринарного інспектора документує всі виконані процедури та отримані результати у спосіб, що дозволяє державному

ветеринарному інспектору упевнитися в дотриманні встановлених законодавством вимог.

***!** Вимоги щодо обов'язковості присутності державного ветеринарного інспектора не застосовуються:

- до тварин, вимушено забитих за межами бійні
- до тварин, стосовно яких існує підозра щодо наявності будь-якого захворювання чи патологічного стану, що становить загрозу для здоров'я людини
- до великої рогатої худоби, яка походить зі стад, неблагополучних щодо туберкульозу
- до великої рогатої худоби, овець та кіз, які походять зі стад, неблагополучних щодо бруцельозу
- у разі спалаху захворювань, внесених до списку хвороб, затвердженого МЕБ.

***!** Порядок визначення боень та потужностей з переробки диких тварин, на яких присутність державного ветеринарного інспектора не вимагається, затверджується Мінагрополітики, однак станом на початок 2020 року відповідний нормативний документ ще не сформований.

Присутність державного ветеринарного інспектора або помічника державного ветеринарного інспектора під час розбирання та обвалювання м'яса на потужностях з розбирання та обвалювання м'яса забезпечується Держспоживслужбою з періодичністю, яка гарантує безпечність м'яса.

Ветеринарно-санітарні правила для боень, забійно-санітарних пунктів господарств та подвірного забою тварин, затверджені Наказом Мінагрополітики і Державного департаменту ветеринарної медицини № 4 від 14 січня 2004 року
Посилання на Правила: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-04>

Стаття 30. Завдання державного ветеринарного інспектора під час здійснення державного контролю свіжого м'яса

Основним завданням державного контролю свіжого м'яса є аудиту процедур НАССР.

На додаток до процедур НАССР контролер перевіряє процедури з дотримання вимог щодо забезпечення:

- відсутності у свіжому м'ясі будь-якого забруднення та ознак патофізіологічних аномалій чи змін
- відсутності у свіжому м'ясі ризикового матеріалу, крім випадків, передбачених законодавством
- дотриманням законодавства щодо трансмісивної губкоподібної енцефалопатії.

***!** Під час аудиту процедур з дотримання гігієнічних вимог, перевіряється також безперервність дотримання оператором ринку його власних процедур щодо збирання,

транспортування, зберігання, поводження, переробки, використання та знищення побічних продуктів тваринного походження, у тому числі ризикового матеріалу.

Державний контроль на бійнях, потужностях з переробки диких тварин та потужностях з розбирання та обвалювання м'яса може включати:

- перевірку інформації про харчовий ланцюг щодо тварин, призначених для забою
- передзабійний огляд
- перевірку дотримання законодавства про благополуччя тварин під час їх транспортування та забою
- післязабійний огляд
- перевірку процедур, що запобігають забрудненню м'яса ризиковим матеріалом
- відбір зразків для лабораторних досліджень (випробувань).

Перевірка державним ветеринарним інспектором інформації про харчовий ланцюг включає аналіз інформації:

- про тварину з господарства її походження: стан її здоров'я, лікування та застосування ветеринарних препаратів
- що міститься у ветеринарних та інших документах, які супроводжують тварину

Державний ветеринарний інспектор здійснює передзабійний огляд птиці протягом 12 годин, а інших тварин - протягом 24 годин після їх прибуття на бійню.

* Державний ветеринарний інспектор має право у будь-який час провести повторний передзабійний огляд тварини.

Забій тварини повинен бути здійснений протягом або:

- 24 годин після її передзабійного огляду на бійні
- 72 годин після її передзабійного огляду в господарстві походження.

* Якщо тварина, яка пройшла передзабійний огляд в господарстві походження, не була забита протягом 72 годин, вона підлягає повторному передзабійному огляду.

Безпосередньо після забою державний ветеринарний інспектор здійснює післязабійний огляд:

- усіх зовнішніх поверхонь туші
- усіх нутроців туші

У разі виявлення невідповідності або появи обґрунтованої підозри щодо невідповідності державний ветеринарний інспектор здійснює заходи з метою встановлення/перевірки:

- остаточного діагнозу
- наявності інфекційних захворювань
- перевищення встановлених законодавством максимальних меж залишків (рівнів) забруднюючих та інших речовин
- відповідності мікробіологічним критеріям

- наявності інших факторів, через які м'ясо визнається не придатним для споживання людиною або підлягає використанню з відповідними обмеженнями.

* Державний ветеринарний інспектор зобов'язаний перевірити наявність та ефективність виконання процедур, що запобігають забрудненню м'яса ризиковим матеріалом.

* Державний ветеринарний інспектор зобов'язаний перевірити видалено ризикований матеріал та побічні продукти тваринного походження.

* Державний ветеринарний інспектор за потреби може перевірити маркування ризикованого матеріалу.

Державний ветеринарний інспектор повинен забезпечити відбір зразків, їх маркування та відправлення до уповноваженої лабораторії з метою:

- виконання щорічного плану державного моніторингу та/або щорічного плану державного контролю
- виявлення трансмісивної губкоподібної енцефалопатії
- виявлення заборонених законодавством речовин та/або контролю за речовинами в рамках виконання щорічного плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у живих тваринах, кормах та харчових продуктах
- виявлення інфекційних захворювань, контролю зоонозів та їх збудників.

*! Перелік підстав для відбору зразків державним ветеринарним інспектором є вичерпним.

Стаття 31. Особливості залучення помічника державного ветеринарного інспектора та працівників боєнь до здійснення державного контролю свіжого м'яса

Функції помічника державного ветеринарного інспектора під час державного контролю свіжого м'яса:

- під час аудиту помічник лише збирає інформацію щодо дотримання гігієнічних вимог та процедур НАССР
- під час передзабійного огляду та перевірки дотримання законодавства про благополуччя тварин помічник державного ветеринарного інспектора надає лише технічну допомогу

* Державний ветеринарний інспектор регулярно перевіряє роботу помічника.

Держспоживслужба має право уповноважити працівників бійні на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора у межах державного контролю свіжого м'яса птиці та зайцеподібних, за таких умов:

- на потужності протягом щонайменше 12 останніх місяців дотримуються гігієнічні вимоги та ефективно застосовуються процедури НАССР
- працівники бійні пройшли підготовку та склали кваліфікаційні іспити

- працівники бійні перебувають під наглядом, керівництвом та відповідальністю державного ветеринарного інспектора
- працівники, що виконують функції помічника державного ветеринарного інспектора, є незалежними від працівників, відповідальних за процес виробництва на відповідній потужності
- відбір зразків для лабораторних досліджень (випробувань) здійснюється лише працівниками бійні, які пройшли спеціальну практичну підготовку під наглядом державного ветеринарного інспектора

* Державний ветеринарний інспектор періодично перевіряє дотримання законодавства такими працівниками бійні та документує результати перевірок.

Порядок надання статусу офіційного ветеринарного лікаря, уповноваженого ветеринара, працівника бійні, уповноваженого на виконання обов'язків помічника державного ветеринарного інспектора, та здійснення їх діяльності, затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 141 від 16 березня 2018 року

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0368-18>

Стаття 32. Позначка придатності та ідентифікаційна позначка

Позначка придатності наноситься на туші:

- свійських копитних тварин
- диких ссавців, вирощених на фермі, відмінних від зайцеподібних
- великих диких тварин

* Позначка придатності ставиться також на напівтуші, четвертини та шматки, що отримані шляхом розроблення напівтуш на три частини.

*! Обіг туш тварин та їх частин без нанесеної на них позначки придатності забороняється.

Нанесення позначки придатності здійснюється на бійні або на потужності з переробки диких тварин.

Забороняється видалення позначки придатності, якщо цього не вимагає поводження з харчовим продуктом на наступних стадіях виробництва.

Ідентифікаційна позначка наноситься операторами ринку до моменту вивезення продуктів з потужності.

* У разі подальшої переробки або повторного пакування на іншій потужності наноситься нова ідентифікаційна позначка.

Обіг харчових продуктів тваринного походження без ідентифікаційної позначки забороняється.

Інструкція із застосування позначки придатності та ветеринарних штампів і внесення змін до Інструкції по клеймуванню м'яса, затверджена Наказом Державного комітету ветеринарної медицини № 46 від 02 лютого 2010 року

Посилання на Інструкцію: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0278-10>

Стаття 33. Порядок обміну інформацією про результати державного контролю свіжого м'яса

Результати державного контролю свіжого м'яса вносяться державним ветеринарним інспектором до журналів обліку та/або інформаційно-телекомунікаційної системи Держспоживслужби.

***** Інформація про функціонування Інформаційно-телекомунікації служби ДПСС станом на січень 2020 в публічному доступі відсутня.

Якщо за результатами державного контролю свіжого м'яса встановлено наявність ознак будь-якого захворювання або патологічного стану, державний ветеринарний інспектор повідомляє про це:

- оператора ринку
- ветеринара, який надає послуги господарству походження тварини, та оператора ринку, якщо небезпечний фактор виник під час первинного виробництва
- компетентний орган країни походження тварин, якщо тварини були вирошені на території іншої країни

Якщо в результаті державного контролю свіжого м'яса з'являється обґрунтована підозра щодо наявності збудників інфекційних захворювань, державний ветеринарний інспектор зобов'язаний негайно повідомити про це компетентний орган.

Стаття 34. Рішення державного ветеринарного інспектора, що приймаються на підставі інформації про харчовий ланцюг

Господарство походження тварини за 24 години до її відправлення на бійню надає бійні інформацію про харчовий ланцюг.

***** Бійня зобов'язана перевірити надану інформацію.

Вимоги до змісту, форми та порядку надання інформації про харчовий ланцюг, затверджені Наказом Мінагрополітики № 270 від 13 червня 2018 року, *вступ у дію 14 липня 2020 року*.

Посилання на Вимоги: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0964-18>

Бійня зобов'язана надати державному ветеринарному інспектору інформацію про харчовий ланцюг не пізніше ніж за 24 години до прибуття тварини.

* Державний ветеринарний інспектор не має права дозволяти забій тварини без перевірки інформації про харчовий ланцюг.

Державний ветеринарний інспектор має право дозволити забій тварини за відсутності інформації про харчовий ланцюг з поважних причин.

* Туша такої тварини зберігається окремо від іншого м'яса

* Запис про надання дозволу на забій тварини за відсутності інформації про харчовий ланцюг вноситься державним ветеринарним інспектором до журналу обліку та/або інформаційно-телекомунікаційної системи Держспоживслужби.

У разі ненадання інформації про харчовий ланцюг протягом 24 годин з моменту прибуття тварини на бійню все м'ясо, отримане з неї визнається не придатним для споживання людиною.

* Якщо тварина протягом 24 годин з моменту прибуття не була забита, її забивають окремо від інших тварин, а отримане м'ясо визнається не придатним для споживання людиною.

Правила забою тварин, передбачають окремий порядок прийняття на бійню та забою тварин, щодо яких є інформація про:

- походження з господарства або території, де заборонено переміщення тварин або діють інші обмеження, пов'язані із захистом здоров'я людини та/або тварини
- порушення законодавства щодо застосування ветеринарних препаратів
- наявність загрози для життя та/або здоров'я людини та/або тварини.

Інструкція із застосування позначки придатності та ветеринарних штампів і внесення змін до Інструкції по клеймуванню м'яса, затверджена Наказом Державного комітету ветеринарної медицини № 46 від 02 лютого 2010 року

Посилання на Інструкцію: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0278-10>

*! Встановлення недостовірності інформації про тварину, яка походить з господарства, є підставою для проведення позапланового державного контролю та застосування заходів стосовно будь-якої особи, відповідальної за надання недостовірної інформації.

Стаття 35. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо живих тварин під час здійснення державного контролю

Державний ветеринарний інспектор перевіряє дотримання оператором ринку наступних вимог:

- тварини, що підлягають забою, ідентифіковані відповідно до законодавства про ідентифікацію та реєстрацію тварин

Закон України "Про ідентифікацію та реєстрацію тварин"

Посилання на Закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-17>

- забій неідентифіковані тварин, а також зберігання їх м'яса здійснюються окремо
- брудні тварини забиваються лише після очищення їх шкіри та шерсті
- * Якщо м'ясо брудних тварин не призначається для споживання людиною, вони можуть бути забитими

Державний ветеринарний інспектор має право прийняти рішення про забій коней на бійні за відсутності інформації щодо їх ідентифікації, якщо цього вимагає гуманне поводження з тваринами.

- * Туші таких коней зберігаються окремо від іншого м'яса
- * Туші таких коней можуть бути визнані придатними для споживання людиною після перевірки державним ветеринарним інспектором інформації щодо їх ідентифікації

Забій тварин із ознаками виснаження, захворювань або перебування у стані, що становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини, а також зберігання їх м'яса мають здійснюватися окремо та з дотриманням умов, що унеможливають їх зараження.

Тварини, доставлені на бійню для забою, мають бути забиті на цій бійні.

- * Якщо з технічних або інших поважних причин забій на бійні неможливий, державний ветеринарний інспектор має право дозволити пряме перевезення відповідних тварин на іншу бійню.

Державний ветеринарний інспектор здійснює нагляд за поведінням із тваринами при ліквідації та контролю туберкульозу, бруцельозу, сальмонельозу та інших зоонозів.

Стаття 36. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо благополуччя тварин під час здійснення державного контролю свіжого м'яса

Державний ветеринарний інспектор, який виявив ознаки порушення оператором ринку законодавства про здоров'я та благополуччя тварин:

- під час забою – перевіряє застосування оператором ринку коригувальних дій та запобіжних заходів
- під час транспортування – зобов'язаний вжити заходів, встановлених законом.

* Якщо порушення виявив помічник державного ветеринарного інспектора, він зобов'язаний негайно повідомити про це державного ветеринарного інспектора

* Помічник державного ветеринарного інспектора в разі необхідності до прибуття державного ветеринарного інспектора може вжити зазначених заходів.

Стаття 37. Рішення державного ветеринарного інспектора щодо свіжого м'яса під час здійснення державного контролю

Державний ветеринарний інспектор визнає м'ясо не придатним для споживання людиною, якщо воно:

- отримане із тварини, що не ідентифікована відповідно до законодавства
- отримане із тварин, що не були піддані передзабійному огляду

* Це не стосується диких тварин, які були забиті на полюванні

- отримане з тварин, нутрощі яких не були піддані післязабійному огляду
- отримане із тварин, які померли до забою або в утробі, були народжені мертвими або забиті у віці до семи днів
- отримане внаслідок вирізання з туші точок забою
- отримане із тварин, заражених хворобою, що підлягає повідомленню
- отримане із тварин, заражених генералізованою хворобою (генералізований сепсис, піемія, токсемія або віремія)
- не відповідає мікробіологічним критеріям
- має ознаки паразитичної інвазії
- містить залишки та/або забруднюючі речовини у кількостях, що перевищують допустимі рівні
- отримане із тварин або туш, що містять залишки речовин, використання яких у годуванні та/або лікуванні тварин забороняється
- піддане знезараженню забороненими методами
- оброблене забороненим іонізуючим та/або ультрафіолетовим випромінюванням
- містить сторонні предмети, крім матеріалу що використовується для полювання на в диких тварин
- перевищує максимально допустимий рівень радіоактивності
- свідчить про патофізіологічні зміни, аномалії у консистенції, недостатній крововилив (крім диких тварин) або органолептичні патологічні зміни

* Це стосується, зокрема, чіткого статевого запаху

- отримане із виснажених тварин
- забруднення землею або іншим
- містить ризиковий матеріал
- містить кров, що становить загрозу для здоров'я людини та/або тварини внаслідок стану тварини, з якої отримано це м'ясо,
- містить забруднюючі речовини, що потрапили в м'ясо під час забою

*! Перелік підстав для визнання м'яса непридатним не є вичерпним.

Стаття 38. Державний контроль живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських червоногих

Держспоживслужба встановлює місцезнаходження та кордони територій виробництва і територій повторного заселення живих двостулкових молюсків.

***!** Вимоги до виробництва та обігу живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських червоногих затверджуються Мінагрополітики. *Станом на початок 2020 року такі правила не введені в дію.*

Стаття 39. Державний контроль рибних продуктів

Державний контроль за виробництвом та обігом рибних продуктів включає планові та позапланові інспектування суден та інших потужностей щодо дотримання оператором ринку гігієнічних та інших вимог до виробництва та обігу рибних продуктів.

* Контролю підлягає також розвантаження, зберігання, транспортування та реалізація рибних продуктів.

* Контроль судна під прапором України може здійснюватися у будь-якому місці його знаходження.

* Контроль судна, з якого розвантажуються рибні продукти в порту України, може здійснюватися незалежно від прапора, під яким воно плаває.

Система заходів державного контролю виробництва та обігу рибних продуктів має забезпечувати:

- дотримання показників свіжості за результатами органолептичного дослідження
- * У разі появи за результатами органолептичного дослідження підозри щодо наявності в рибних продуктах небезпечних факторів здійснюється відбір зразків та проводяться лабораторні дослідження (випробування) на предмет наявності таких факторів
 - моніторинг рибних продуктів для визначення рівня вмісту гістаміну
 - моніторинг рибних продуктів для визначення залишків та забруднюючих речовин
 - моніторинг рибних продуктів для визначення наявності паразитів
 - недопущення обігу рибних продуктів, отриманих із отруйних риб родин Tetraodontidae, Molidae, Diodontidae та Canthigasteridae.

Звичайна назва рибних продуктів на етикетці повинна супроводжуватися їх науковою назвою.

* Свіжі, приготовані, заморожені чи перероблені рибні продукти, отримані із тварин родини Gemprylidae, зокрема Ruvettus pretiosus та Lepidocybium flavobrunneum, можуть реалізовуватися та перебувати в обігу лише запакованими

* Свіжі, приготовані, заморожені чи перероблені рибні продукти, отримані із тварин родини Gemprylidae, зокрема Ruvettus pretiosus та Lepidocybium flavobrunneum, можуть реалізовуватися та перебувати в обігу лише за наявності маркування, яке містить інформацію про способи приготування таких продуктів та про ризик, пов'язаний із шкідливими гастроентерологічними наслідками.

Забороняється обіг рибних продуктів, що містять біотоксини.

* Зокрема, це стосується токсину Ciguatera

* Це не стосується рибних продуктів, отриманих із живих двостулкових молюсків, голкошкірих, кишковопорожнинних та морських черевоногих, якщо такі продукти вироблені з дотриманням гігієнічних вимог для цих видів продуктів.

Рибні продукти визнаються не придатними для споживання людиною, якщо:

- за результатами органолептичних досліджень або лабораторних досліджень (випробувань) на виявлена неприпустима наявність паразитів
- у їстівних частинах рибних продуктів містяться забруднюючі речовини або залишки, що перевищують встановлений рівень
- рибні продукти заборонені до вживання людиною
- рибні продукти отримані із живих двостулкових молюсків, голкошкірих, кишковопорожнинних та морських черевоногих, вміст біотоксинів в яких перевищує встановлений рівень
- державний ветеринарний інспектор має достатні підстави вважати, що рибні продукти становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини.

Стаття 40. Державний контроль сирого молока та молозива

Тварини, що використовуються для виробництва сирого молока та/або молозива, підлягають контролю державним ветеринарним інспектором або уповноваженим ветеринаром з метою перевірки дотримання законодавства щодо виробництва сирого молока та/або молозива, стану здоров'я тварин та використання ветеринарних препаратів.

Закон України "Про ідентифікацію та реєстрацію тварин"

Посилання на Закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-17>

Закон України "Про племінну справу у тваринництві"

Посилання на Закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>

Закон України "Про молоко і молочні продукти"

Посилання на Закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1870-15>

Закон України "Про ветеринарну медицину"

Посилання на Закон: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>

Порядок використання тварин у сільському господарстві, затверджений Наказом Мінагрополітики від 25 грудня 2012 року № 652.

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1898-12>

Господарства, де утримуються тварини для виробництва сирого молока та/або молозива, підлягають контролю щодо дотримання гігієнічних вимог, встановлених законодавством про харчові продукти.

***** Під час контролю беруться до уваги результати лабораторних досліджень, які проведені оператором ринку або на його замовлення.

Оператор ринку зобов'язаний розробити та впровадити процедури періодичної перевірки сирого молока для визначення рівня загального бактеріологічного забруднення та/або кількості соматичних клітин.

***** Якщо за результатами перевірки виявляється невідповідність, оператор ринку має негайно повідомити про це Держспоживслужбу.

***** Якщо протягом 3 місяців невідповідність не усунуто, відправлення сирого молока з відповідного господарства забороняється.

***** Заборона на відправлення молока діє до моменту надання оператором ринку підтвердження усунення невідповідності.

Розділ VII. Здійснення державного контролю на кордоні та в країнах-експортерах

Стаття 41. Вимоги щодо ввезення (пересилання) вантажів із продуктами на митну територію України

Перелік продуктів, які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах, затверджений Наказом Мінагрополітики від 26 березня 2018 року № 159

Посилання на Перелік: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0463-18>

Форми загального ветеринарного документа на ввезення та загального документа на ввезення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 року № 570

Посилання на Форми: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0463-18>

Стаття 42. Перевірка вантажів із продуктами на призначеному прикордонному інспекційному посту

Перевірку вантажів з продуктами на прикордонному пості здійснює державний ветеринарний інспектор, який перебуває на призначеному прикордонному інспекційному посту,

Стаття 43. Фізична перевірка вантажів із продуктами

Фізична перевірка вантажів із продуктами здійснюється для з'ясування відповідності:

- стану продуктів їх характеристикам, зазначеним у міжнародному сертифікаті та інших документах
- іншим вимогам законодавства.

Фізична перевірка може включати прості дослідження (випробування) та/або лабораторні дослідження (випробування).

Стаття 44. Зменшення періодичності фізичних перевірок вантажів з продуктами

Держспоживслужба може зменшувати періодичність перевірок вантажів з продуктами, але так, що оператор ринку не може передбачити який саме вантаж буде перевірятися.

Стаття 45. Лабораторні дослідження (випробування)

Стаття встановлює виключний перелік підстав для проведення лабораторних досліджень/випробувань.

Стаття 46. Призначені прикордонні інспекційні пости

* Перелік призначених прикордонних інспекційних постів та призначених пунктів пропуску через державний кордон, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2020 р. № 68 (набирає чинності з 5 липня 2022 року)

Посилання на Перелік: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68-2020-%D0%BF#Text>

Стаття 47. Інформаційне забезпечення здійснення державного контролю на кордоні

Призначенні прикордонні інспекційні поста та пункти пропуску мають доступ до інформаційно-комунікаційних систем:

- Держспоживслужби
- Державної фіскальної служби

Стаття 48. Вимоги до транзиту (переміщення) вантажів із продуктами через територію України

Транзит дозволяє державний ветеринарний інспектор, який перебуває на призначеному прикордонному інспекційному посту згідно умов, встановленим в цій статті закону.

Стаття 49. Вантажі з продуктами, що призначаються для оформлення в режимі митного складу, вільної митної зони

Вантажі з продуктами, що ввозяться (пересилаються) з іншої країни та призначаються для оформлення в режимі митного складу, вільної митної зони, приймаються до перевірки державним ветеринарним інспектором, якщо оператор ринку або особа, відповідальна за вантаж, надіслала повідомлення про його надходження.

Вантажі з продуктами, заборонені державним ветеринарним інспектором, підлягають поверненню до країни-експортера, знищенню, переробці або іншому поводженню відповідно до законодавства.

Стаття 50. Вимоги до митних складів, складів у вільних митних зонах, призначених для зберігання продуктів, які не відповідають законодавству

Стаття встановлює вичерпний перелік вимог до митних складів та складів у вільних митних зонах, призначених для зберігання продуктів

Стаття 51. Реімпорт вантажів із продуктами

Стаття встановлює вичерпний перелік вимог на основі яких державний ветеринарний інспектор дозволяє реімпорт вантажів із продуктами, які вивезені (переслані) за межі митної території України та яким було відмовлено у ввезенні іншою країною.

Стаття 52. Вантажі з неприйнятними міжнародними сертифікатами

Якщо під час проведення державного контролю вантажу з продуктами, що ввозиться (пересилається) на митну територію України, виникла підозра щодо невідповідності міжнародного сертифіката встановленим вимогам та/або встановлюється невідповідність продуктів у вантажі тим, що зазначені у міжнародному сертифікаті, державний ветеринарний інспектор повідомляє про це компетентний орган та забезпечує контроль за зберіганням такого вантажу на призначеному прикордонному інспекційному посту.

Питання вирішується за результатами консультацій з Держспоживслужбою, процедура проведення яких описана в цій статті.

Стаття 53. Обмеження ввезення (пересилання) вантажів з продуктами на митну територію України

Обмеження ввезення вантажів встановлюють у разі спалаху на території іншої країни хвороб, внесених до списку хвороб, затвердженого МЄБ, чи інших хвороб, які становлять загрозу для здоров'я людини та/або тварини.

Державний ветеринарний інспектор затримує такий вантаж і повідомляє Держспоживслужбу та інші пости.

Держспоживслужба приймає рішення про заборону або спеціальні умови ввезення такого вантажу.

Стаття 54. Поводження з вантажами, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, які не відповідають законодавству

Державний інспектор або державний ветеринарний інспектор затримують вантажі, які не відповідають законодавству, та після консультацій з оператором ринку або особою, відповідальною за вантаж, перевіряє чи становить вантаж загрозу для здоров'я людини та/або тварини та у випадку загрози приймає рішення про знищення чи зміну призначеного використання продуктів.

Стаття визначає правила поведження з вантажами, які не відповідають законодавству, у тому числі щодо маркування продуктів.

Стаття 55. Вимоги до міжнародного сертифіката, яким супроводжується вантаж із продуктами, що ввозиться (пересилається) на митну територію України

Форми міжнародних сертифікатів, затверджені наказом Міністерства розвитку економіки 14 липня 2020 року № 1329

Посилання на Наказ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0687-20#Text>

Стаття 56. Державний контроль вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України

Держспоживслужба забезпечує державний контроль вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України на основі ризик-орієнтованого підходу відповідно до щорічного плану державного контролю або позапланово.

Система заходів державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження має охоплювати всі аспекти законодавства про харчові продукти та корми.

Стаття 57. Основні принципи здійснення посиленого державного контролю вантажів з харчовими продуктами нетваринного походження та кормами нетваринного походження, які ввозяться (пересилаються) на митну територію України

Перелік харчових продуктів нетваринного походження та кормів нетваринного походження, вантажі з якими при ввезенні (пересиланні) на митну територію України підлягають посиленому державному контролю, затверджений Наказом Мінагрополітики від 26 березня 2018 року № 158

Посилання на Перелік: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0434-18#n13>

Стаття 58. Вимоги до призначених пунктів пропуску на державному кордоні України

Стаття встановлює вичерпний перелік вимог до призначених пунктів пропуску на кордоні.

Стаття 59. Державний контроль країни-експортера

Держспоживслужба здійснює перевірку відповідності системи державного контролю країни-експортера законодавству України у країнах, які планують ввозити (пересилати) продукти, харчові продукти нетваринного походження або корми нетваринного походження на митну територію України.

***** Порядок здійснення державного контролю в країнах-експортерах, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 589

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/589-2019-%D0%BF#Text>

Стаття 60. Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів

Спеціальні умови імпорту харчових продуктів та кормів встановлюються на основі оцінки ризику, якою підтверджується наявність відповідної загрози для здоров'я людини та/або тварини.

Стаття 61. Реєстр країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України

Порядок ведення державного реєстру країн та потужностей, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, затверджений Наказом Мінагрополітики від 11 березня червня 2018 року № 262

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-18>

Порядок встановлення спеціальних умов імпорту харчових продуктів та кормів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2019 року № 869

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/869-2019-%D0%BF>

Порядок проведення державного контролю потужностей, розташованих у країнах-експортерах, з яких дозволяється ввезення (пересилання) продуктів на митну територію України, затверджений Наказом Мінагрополітики від 11 червня 2018 року № 262

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/869-2019-%D0%BF>

Стаття 62. Еквівалентність систем державного контролю

У разі належного виконання угоди про еквівалентність та/або отримання задовільних результатів державного контролю країни-експортера, Держспоживслужба має право прийняти рішення про визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера та системи державного контролю України.

***** Таке рішення може стосуватися також і окремої частини системи.

3. Рішення, зазначене в частині першій цієї статті, невідкладно скасовується у разі невиконання будь-якої з передбачених ним умов визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера.

***** Порядок визнання еквівалентності системи державного контролю країни-експортера встановлюється Мінагрополітики. Станом на початок 2020 року такий документ не розроблено.

Розділ VIII. Фінансування державного контролю

Стаття 63. Принципи фінансування державного контролю

Вартість державного контролю, що фінансується за рахунок операторів ринку, не може перевищувати розміру витрат на:

- оплату праці працівників системи Держспоживслужби, які безпосередньо здійснюють державний контроль, а також пов'язаних з ними витрат на сплату податків та інших платежів
- утримання та експлуатацію приміщень, інструментів, обладнання, необхідних для здійснення державного контролю
- канцелярські товари
- відрядження працівників Держспоживслужби, які здійснюють державний контроль
- відбір зразків
- проведення простих і лабораторних досліджень (випробувань).

Порядок формування розмірів плати за здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, що фінансується операторами ринку, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 148

Посилання на Порядок: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2019-%D0%BF>

***** Плата за контроль товарів, транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України, в тому числі з метою транзиту, береться в пунктах пропуску (контролю) через державний кордон України в розмірі, що не перевищує розмір плати за перевірку документів на товари і транспортні засоби (контейнери)

***** Плата за контроль товарів, транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України, в тому числі з метою транзиту, включається до складу єдиного збору згідно із Законом України "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України".

Стаття 64. Державний контроль, що фінансується за рахунок операторів ринку

Державний контроль фінансується за рахунок операторів ринку у випадках:

- контролю вантажів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, чи вивозяться (пересилаються) з неї
- *** крім державного контролю в межах щорічного плану державного моніторингу
- здійснення передзабійного та післязабійного огляду відповідно до законодавства
 - здійснення позапланових заходів державного контролю
- *** крім державного контролю за зверненням фізичної особи про порушення оператором ринку її законних прав, якщо такі порушення не було підтверджено

- здійснення позапланових заходів державного контролю на підставі обґрунтованої підозри щодо невідповідності, якщо така невідповідність не була підтверджена

Розділ ІХ. Відповідальність за порушення цього закону, законодавства про харчові продукти та корми

Стаття 65. Відповідальність за порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми

Стаття 66. Проведення у справах про порушення цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми

Стаття 67. Тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів

* Інформація про відповідальність оператора ринку за порушення законодавства про харчові продукти, корми та їх державний контроль, провадження у справах про порушення законодавства, припинення виробництва або обігу харчових продуктів детально наведена у додатку "Відповідальність за порушення законодавства", який є роздатковим матеріалом при проведенні тренінгу для операторів ринку.

Розділ Х. Прикінцеві та перехідні положення

В розділі надається інформація про відтермінування введення в дію окремих положень закону та внесення змін до інших законодавчих актів.